

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน 2562

เปิดรายงานข้อเสนอแนะ

กรณีพนักงานจ้างเหมาบริการของรัฐ ถูกเลือกปฏิบัติ แนะรัฐเร่งแก้ปัญหาเรื่อง เอื้อคนทำงานได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

ภายหลังหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวแล้ว ได้มีเรื่องร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ตั้งแต่ปี 2549 โดยระบุว่า พนักงานจ้างเหมาบริการในหน่วยงานของรัฐไม่ได้รับความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน เนื่องจากไม่ได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ทั้งที่ทำงานเช่นเดียวกับข้าราชการและลูกจ้างชั่วคราว และไม่ได้รับการคุ้มครองตามสิทธิขั้นพื้นฐานหรือมาตรฐานขั้นต่ำที่ลูกจ้างทั่วไปพึงมีสิทธิได้รับ ซึ่งอาจเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กสม. พิจารณาเห็นว่าการกระทำของหน่วยงานภาครัฐต่อกลุ่มพนักงานจ้างเหมาบริการเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวไปยังรัฐบาลที่ผ่านมาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปี 2553 แต่ปัจจุบันยังไม่มีความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม และยังมีคำร้องกรณีดังกล่าวมายัง กสม. อย่างต่อเนื่อง

(อ่านต่อหน้า 2)

สืบเนื่องจากปี 2541 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเรื่องการปฏิรูประบบราชการ โดยให้ส่วนราชการยุบตำแหน่งข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ตำแหน่งลูกจ้างประจำหมวดแรงงานที่ว่างลง และให้พิจารณาทบทวนงานที่สามารถถ่ายโอนให้เอกชนรับไปดำเนินการแทนได้ เพื่อปรับลดอัตรากำลังภาครัฐต่อมาเมื่อปี 2548 กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือแจ้งเวียนส่วนราชการเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนดำเนินงาน ซึ่งมีสาระสำคัญว่าการจ้างเอกชนดำเนินงานของส่วนราชการไม่ถือเป็นการจ้างลูกจ้างของส่วนราชการและไม่ถือเป็นการจ้างแรงงานที่ส่วนราชการผู้ว่าจ้างกับเอกชนผู้รับจ้างจะมีนิติสัมพันธ์ในฐานะ “นายจ้าง-ลูกจ้าง” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575 ส่วนราชการผู้ว่าจ้างจึงไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

สารบัญ

เปิดรายงานข้อเสนอแนะกรณีพนักงานจ้างเหมาบริการของรัฐถูกเลือกปฏิบัติ
บุษสะก้อน

หน้า 1
หน้า 2

บุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562
30 ปี อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
พัฒนาการและข้อห่วงใย
ในการคุ้มครองเยาวชน

หน้า 5
หน้า 6

ภาพกิจกรรม
สวีเดนถูกจัดให้เป็นประเทศที่ปลอดภัยที่สุด
สำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

หน้า 7
หน้า 8

มุมมอง

1 พฤศจิกายน 2562 ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุด มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นการชั่วคราว จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ นายสมณี พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ส่งผลให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ครบองค์คณะซึ่งสามารถดำเนินการกิจการในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนต่อไปได้

หลังจากนั้น กสม. ได้เร่งพิจารณาเรื่องตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและร่างข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ค้างอยู่หลายเรื่อง เรื่องหนึ่งที่ กสม. ให้ความสำคัญคือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกรณีปัญหาพนักงานจ้างเหมาบริการในหน่วยงานของรัฐไม่ได้รับความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากนโยบายการปรับลดอัตราค่าจ้างภาครัฐ ในปี 2541 และยังคงส่งผลกระทบต่อสิทธิของคนที่ทำงานในหน่วยงานรัฐมาจนถึงปัจจุบัน มุมมองสิทธิฉบับนี้จึงหยิบยกสาระจากรายงานข้อเสนอแนะดังกล่าวเพื่อเป็นอีกเสียงที่ช่วยบอกต่อสังคมว่ายังมีแรงงานกลุ่มหนึ่งที่ไม่ทำงานในหน่วยงานของรัฐแต่กลับถูกเลือกปฏิบัติและไม่ได้รับสิทธิสวัสดิการขั้นพื้นฐาน เช่น แรงงานทั่วไป โดยหวังว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้โดยไม่ช้า

จากนั้น ขวนอำนประวัตติและผลงานจากการอุทิศตนเพื่อสังคมของบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 ตลอดจนสาระความรู้เรื่องสิทธิเด็กเนื่องในโอกาสการครบรอบ 30 ปีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติในปี 2562 และปิดท้ายด้วยข่าวสารต่างประเทศกรณีสำนักวิจัย Asher & Lyric เปิดเผยผลสำรวจประเทศที่ปลอดภัยและอันตรายสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งสวีเดนถูกจัดให้เป็นประเทศที่ปลอดภัยที่สุดเนื่องจากมีกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศอย่างครอบคลุม

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. ชุดปัจจุบันจึงได้หยิบยกปัญหาดังกล่าวมาพิจารณาในการประชุม กสม. ด้านคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2562 โดยเห็นว่า ลักษณะการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างเหมาบริการเหมือนกันกับการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างชั่วคราว กล่าวคือ พนักงานจ้างเหมาบริการต้องมาทำงานตามวันเวลาราชการ ต้องปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย อันมีลักษณะการจ้างที่เป็นไปตามสัญญาจ้างแรงงาน แต่ไม่ได้รับสิทธิในสวัสดิการต่าง ๆ ทั้งยังถูกหักเงินค่าจ้างในกรณีที่ไม่ว่ามาปฏิบัติงานด้วย การจัดจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการในรูปแบบสัญญา “จ้างทำของ” จึงเป็นการอำพรางสัญญา “จ้างแรงงาน” อันเป็นนิติสัมพันธ์ที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.349/2556 ลงวันที่

มุมมองสิทธิ

ปีที่ 18 ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน 2562

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวิส ตังสมิต

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันทร์ดี
นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
นายสมณี พรหมรส
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายบุญเกื้อ สอนิก
(รักษาการแทน)

รองเลขาธิการ : นางสาวรศนุญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา อายากุล

“มุมมองสิทธิ” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเก็บพ้องด้วย

3 พฤษภาคม 2556 และคดีหมายเลขแดงที่ อ.531/2557 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2557 ส่งผลให้พนักงานจ้างเหมาบริการไม่ได้รับการคุ้มครองในฐานะลูกจ้าง อันกระทบต่อสิทธิของบุคคลในเรื่องการประกอบอาชีพตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้

นอกจากนี้ แนวนโยบายการปรับลดอัตราค่าจ้างภาครัฐยังไม่สอดคล้องกับความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณ เพราะแม้ว่างบประมาณด้านบุคลากรจะลดลง แต่ส่วนราชการยังสามารถนำงบประมาณในการดำเนินงานไปจัดจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการขึ้นมาทดแทน โดยไม่ได้มีข้อก้ำกัใจในเรื่องกรอบอัตราเนื่องจากการใช้งบประมาณดังกล่าวขึ้นอยู่กับดุลพินิจของ

ส่วนราชการนั้น ๆ อีกทั้งในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการในการแก้ไขปัญหากรณีพนักงานจ้างเหมาบริการในหน่วยงานของรัฐอย่างจริงจัง แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบสภาพปัญหาแล้วก็ตาม จึงเห็นว่าการจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการ อาจเป็นเหตุให้รัฐโดยส่วนราชการต่าง ๆ มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันต่อบุคคลที่ทำงานในลักษณะอย่างเดียวกัน ด้วยเหตุแห่งสถานะของจ้างแรงงาน การดำเนินการจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการในหน่วยงานของรัฐลักษณะนี้จึงเป็นการผลกระทบทำให้บุคคลไม่ได้รับสิทธิในสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกับข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้อย่างจริงจังและส่งเสริมผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการการประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพตามแนวนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 74 และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการว่าบุคคลควรได้รับค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกันในงานลักษณะเดียวกัน (equal pay for equal work) รวมทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ICESCR) ข้อ 7 ที่ให้การรับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรมและน่าพึงพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่ากัน โดยปราศจากความแตกต่างในเรื่องใด

ในการประชุม กสม. ด้านคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2562 กสม. จึงมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่กลุ่มพนักงานจ้างเหมาบริการในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1 กรม. ควรให้กำหนดให้มีกลไกกลาง ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาหาวิธีการแก้ไขปัญหของพนักงานจ้างเหมาบริการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานหรือมาตรฐานขั้นต่ำที่ลูกจ้างโดยทั่วไปพึงมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน และกฎหมายประกันสังคม

2 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ควรเร่งศึกษาและพิจารณาทบทวนกรอบอัตราค่าจ้างภาครัฐในปัจจุบันว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับภาระหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ เพียงใด เพราะปัญหาการจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการ เป็นผลโดยตรงจากการขาดแคลนบุคลากรของส่วนราชการ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหานี้ในระยะยาว จึงควรพิจารณากำหนดนโยบายกรอบอัตราค่าจ้างภาครัฐที่เหมาะสมต่อไป

3 เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและเยียวยาพนักงานจ้างเหมาบริการอย่างเร่งด่วน กรม. ควรสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างเหมาบริการพิจารณาหาแนวทางหรือมาตรการในการคุ้มครองสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐานของพนักงานจ้างเหมาบริการ โดยอาจพิจารณาการใช้ระบบพนักงานของรัฐในการแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุข หรืออาจพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานของสิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จนกว่าจะมีแนวทางการแก้ไขปัญหานี้อย่างเป็นรูปธรรม

บุคคล และองค์กร ที่มีผลงานดีเด่น ด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562

12 พฤศจิกายน 2562 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีมติเห็นชอบรายชื่อ บุคคลและองค์กรที่สมควรได้รับรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2562 เพื่อเป็นการยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กร ที่อุทิศตนปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้สังคมได้รับรู้และถือเป็นแบบอย่าง โดยมีบุคคลและองค์กร ที่ได้รับรางวัลทั้งสิ้น จำนวน 7 ราย แบ่งตามประเภทรางวัล 7 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

พระราชวิสุทธิประชานาถ (อลงกต ติกขปณฺโญ) หรือ ท่านเจ้าคุณอลงกต เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี

พระของชุมชนผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมในการอุปการะช่วยเหลือผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ป่วยโรคเอดส์ มายาวนานกว่า 20 ปี โดยเป็นผู้ก่อตั้งโครงการธรรมรักษานิเวศน์ บ้านพักผู้ป่วยโรคเอดส์ระยะสุดท้าย เพื่อสร้างจิตสำนึกของสังคม ให้มีเมตตาและมนุษยธรรมต่อผู้ป่วยโรคเอดส์ที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือจนวาระสุดท้ายของชีวิต และจากไปอย่างสงบสุข สมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ ท่านเจ้าคุณอลงกต ยังเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 และโรงเรียนอนุบาลธรรมรักษ์ สำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี เพื่อให้มีอนาคตทางการศึกษาด้วย

ด้านที่ 2

สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง

คณะกรรมการคatholic เพื่อการพัฒนาสังคม แผนกยุติธรรมและสันติ (ยส.)

องค์กรศาสนาภายใต้สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ก่อตั้งเมื่อปี 2520 โดยนำเหตุการณ์ทางสังคม มาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นจิตสำนึกทางสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย ให้เข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดกับประชาชน และอาศัยจุดยืนทางศาสนาเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาถึงความยุติธรรม โดยมีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ คือการจัดทำกรณีศึกษาหลายกรณีที่น่าไปสู่การแก้ไขปัญหา เช่น ศึกษาผลกระทบของแรงงานอพยพ จนพัฒนาไปสู่การก่อตั้งหน่วยงานเพื่อผู้อพยพและย้ายถิ่นฐาน ศึกษาผลกระทบจากนโยบายพัฒนาของรัฐต่อชาวเขา จนนำไปสู่การก่อตั้งคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคม แผนกชาติพันธุ์ และศึกษาเรื่องแรงงานนอกระบบ จนนำไปสู่การก่อตั้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาผู้รับงานไปทำที่บ้าน เป็นต้น

ด้านที่ 3

สิทธิเด็ก

วาสนา เก้านพรัตน์ ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และประธานเครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย

ผู้ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงและถูกแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์ ทั้งในรูปแบบถูกบังคับค้าประเวณี และถูกบังคับใช้แรงงาน โดยทำงานให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก

ครบทุกกระบวนการตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจสอบติดตาม คุ้มครองสวัสดิภาพ ฟันฟูเยียวยา ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และคืนเด็กสู่สังคมมากกว่า 28 ปี นอกจากนี้ วาสนายังมีบทบาทสำคัญในการผลักดันเรื่องสิทธิเด็กระดับนโยบาย เช่น การร่วมพัฒนาหลักสูตรการคุ้มครองเด็ก และคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตลอดจนเป็นผู้ริเริ่มให้องค์กรภาคประชาสังคมด้านสิทธิเด็กรวมตัวเป็น "เครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย" ในปี 2555 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิเด็กร่วมกันอย่างเข้มแข็ง

สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดระยอง

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2526 ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง พ.ศ. 2526 ผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ นอกจากดำเนินการกึ่งด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา

ในคดีเด็กและเยาวชนแล้ว ยังร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดระยอง ร่วมจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการคุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กผ่านกลไกคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง ตลอดจนร่วมจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีเพื่อเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการ นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เช่น การออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้คำปรึกษาปัญหากฎหมาย และเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนในพื้นที่

ด้านที่ 4

การจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ

มูลนิธิเพื่อสิทธิ
และความเป็นธรรมทางเพศ

ก่อตั้งเมื่อปี 2555 โดยเริ่มต้นจาก “กลุ่มเสิร์ฟชาวเอ็ด” ซึ่งเป็นกลุ่มนักกิจกรรมด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศที่รวมตัวกันในการรณรงค์เพื่อให้สังคมเคารพความหลากหลาย

ทางเพศในสังคมไทย ผลการดำเนินงานที่สำคัญด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เช่น การศึกษาวิจัยโดยรวบรวมปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อสื่อสารสร้างความเข้าใจต่อสาธารณะ และผลักดันการเปลี่ยนแปลงระดับนโยบายหรือแก้ไขกฎหมาย ข้อบังคับ ของหน่วยงานภาครัฐ ที่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ในหลายประเด็น เช่น ร่วมผลักดันการแก้ไขกฎหมายกระทรวงกลาโหมเกี่ยวกับการเกณฑ์ทหารสำหรับบุคคลข้ามเพศ จากการเป็น “โรคจิต” เป็น “ภาวะเพศสภาพ ไม่ตรงกับเพศกำเนิด” เป็นต้น

ด้านที่ 5

การจัดการเลือกปฏิบัติ ทางชาติพันธุ์และสถานะบุคคล

วินัส สีสุข
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ผู้มีส่วนงานเป็นที่ประจักษ์ในการช่วยเหลือและจัดปัญหาคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ให้ได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มาเป็นเวลา 30 ปี โดยมีส่วนสำคัญในการผลักดันข้อกฎหมาย/นโยบายที่ขจัดความไร้รัฐ ไร้สัญชาติ และไร้รากเหง้าโดยสิ้นเชิงของคนกลุ่มใหญ่ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคนที่มีบุพการีสัญชาติไทยแต่ตกหล่นจากทะเบียนราษฎร และกลุ่มคนต่างด้าวซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยมายาวนานและบุตรที่เกิดในไทย ให้ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บัตรเลข 0) นอกจากนี้ยังเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตีความกฎหมายทางทะเบียนราษฎรในทางที่เป็นคุณต่อคนไร้สัญชาติ เช่น การตีความสัญชาติไทยโดยหลักสืบสายโลหิตจากบิดา ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 รวมทั้งผลักดันให้คนไร้สัญชาติ ไร้สัญชาติ และไร้รากเหง้าที่เกิดในประเทศไทยและอาศัยอยู่ยาวนานได้รับการรับรองสัญชาติไทยโดยหลักดินแดน เป็นต้น

ด้านที่ 6

การต่อต้านการทรมานและการ ปฏิบัติหรือลงโทษอื่นที่โหดร้าย

ไม่มีผู้ได้รับรางวัล เนื่องจากไม่มีผู้สมัครและได้รับการเสนอชื่อ

ด้านที่ 7

สิทธิคนพิการหรือสิทธิผู้สูงอายุ

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์
ที่ปรึกษาอาวุโส สถาบันพัฒนาการ
คุ้มครองการวิจัยในมนุษย์ (สคม.)

บุคคลผู้มีส่วนทำหน้าที่หลายความเชี่ยวชาญ เคยดำรงตำแหน่งสำคัญ อาทิ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ประธานคณะกรรมการองค์การเภสัชกรรม กรรมการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) โดยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติของไทย และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้มีสิทธิที่จำเป็นอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีส่วนร่วมส่งเสริมสิทธิด้านสุขภาพของประชาชนในหลายประเด็น เช่น การสนับสนุนให้ผู้ป่วยมะเร็งและผู้ป่วยโรคพบบายได้รับการเยียวยาที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทได้เข้าถึงสิทธิทางด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาล

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

พัฒนาการและข้อห่วงใยในการคุ้มครองเยาวชน

เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2532 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้รับรอง "อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก" (Convention on the Rights of the Child - CRC) ปี 2562 นี้ จึงเป็นปีที่ 30 ที่อนุสัญญานับตั้งกล่าวถือกำเนิดขึ้น โดยเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากประเทศต่าง ๆ มากที่สุดถึง 196 ประเทศ อันแสดงถึงการให้คำมั่นสัญญาของรัฐต่อเด็ก ๆ ว่าจะให้ความคุ้มครองดูแลอย่างเต็มความสามารถและเท่าเทียมกัน

โดยอนุสัญญา ทั้ง 54 ข้อนั้น ได้ให้การรับรองและประกันสิทธิของเด็กที่เน้นหลักการพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ (1) การห้ามเลือกปฏิบัติต่อเด็กและการให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็กในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ชาติพันธุ์ สังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองทางกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน (2) การกระทำหรือการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก (3) สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และ (4) สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก และการรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

เนื่องในโอกาสครบรอบ 30 ปี อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก องค์การยูนิเซฟได้ออกรายงาน "The Convention on the Rights of the Child at a Crossroads" ซึ่งให้เห็นความสำเร็จของรัฐบาลที่ได้นำหลักการพื้นฐานของอนุสัญญา ไปเป็นรากฐานสำคัญในการกำหนดกฎหมาย นโยบาย และข้อปฏิบัติของประเทศ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของเด็กทั่วโลกมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในหลาย ๆ ด้าน เช่น อัตราการเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีลดลงถึงร้อยละ 60 ในขณะที่สัดส่วนของเด็กวัยประถมศึกษาที่ไม่ได้เข้าเรียนลดลงจากร้อยละ 18 เหลือร้อยละ 8 แต่ก็พบว่ายังมีเด็กยากจนและเปราะบางอีกจำนวนมากที่ยังเข้าไม่ถึงการพัฒนาที่จำเป็นสำหรับชีวิต

สำหรับประเทศไทย ภายหลังเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเมื่อปี 2535 ได้นำหลักการในอนุสัญญาดังกล่าวมาอนุวัติเป็นกฎหมายภายในหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. 2561 ฯลฯ ทำให้การคุ้มครองและปกป้องสิทธิเด็กมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โดยผลสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยในปี 2558 - 2559 จัดทำโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สะท้อนให้เห็นพัฒนาการด้านสิทธิเด็กบางประการ ระบุว่า ปัจจุบันเด็กเกือบทุกคนในประเทศไทยร้อยละ 99.5 ได้รับการจดทะเบียนเกิด และเด็กวัยประถมศึกษาร้อยละ 95 ได้เข้าเรียนในระบบ อย่างไรก็ตาม เด็กในชนบทและเด็กยากจน ยังคงเผชิญกับความเหลื่อมล้ำทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และพัฒนาการ โดยเด็กร้อยละ 22 ต้องเผชิญกับความยากจนในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี ในจังหวัดชายแดนใต้กำลังเผชิญกับภาวะแคระแกร็นในอัตราที่สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของประเทศ

ขณะที่คณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติ มีข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะต่อสถานการณ์เด็กในประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา อาทิ จำนวนของเด็กที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับแอลกอฮอล์และยาเสพติด การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และการบาดเจ็บในเด็ก การคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงในทุกรูปแบบ การปกป้องคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การมีมาตรการที่เหมาะสมต่อเด็กในกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองเด็กเคลื่อนย้ายและเด็กที่เป็นบุตรของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น (รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2561, คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.)

อาจกล่าวได้ว่า 30 ปี แห่งการถือกำเนิดของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทำให้เด็ก ๆ ในโลกใบนี้มีพัฒนาการในชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าอดีตมาก แม้จะมีเด็กอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดโอกาส ขาดต้นทุนในชีวิต และต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อให้สามารถพัฒนาคนได้เต็มศักยภาพ ซึ่งทำให้ภารกิจในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กยากที่จะจบสิ้นได้ในเร็ววัน แต่ก็เป็นที่น่ายินดีว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมาและก้าวต่อไป ประชาคมโลกได้มีเป้าหมายร่วมกันตามกลไกของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเพื่อที่จะคุ้มครองและส่งเสริมให้เด็ก ๆ ของเราได้เติบโตไปพร้อมกันอย่างมีศักดิ์ศรี และมีชีวิตที่ดีเสมอภาคกัน

กสม. ร่วม ก.ล.ต. จัดอบรมให้ความรู้หลักสูตร “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน สำหรับภาคธุรกิจในตลาดทุนไทย”

วันที่ 7 พฤศจิกายน 2562 นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะทำงานขับเคลื่อนหลักการชี้แนะเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ เป็นประธานเปิดการอบรมหลักสูตร “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน สำหรับภาคธุรกิจในตลาดทุนไทย” จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการนี้ นางประกายรัตน์ได้เป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อ “มาตรฐานสากลในเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชน” ด้วย ณ อาคารสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ถนนวิภาวดีรังสิต

กสม. ลงพื้นที่เยี่ยมผู้บาดเจ็บและร่วมพิธีสวดพระอภิธรรมศพผู้เสียชีวิตกรณีกราดยิงอิมทีป้อม ชบ.

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2562 นายสมณ พรหมรส กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ลงพื้นที่เพื่อรับฟังข้อมูลจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้บาดเจ็บและครอบครัวผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ยิงโจมตีป้อมยามจุดตรวจชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) และชุดคุ้มครองตำบล (ชคต.) ในพื้นที่จังหวัดยะลา ในการนี้ นายสมณได้เข้าร่วมพิธีสวดพระอภิธรรมศพผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 13 ราย ณ วัดลำใหม่ วัดสิริบุญดาราม จังหวัดยะลา และวัดบ้านไร่พัฒนาราม วัดป่าสวย จังหวัดปัตตานี

กสม. ประชุมด้านบริหารร่วมกับนิคเทร เร่งพิจารณาเรื่องค้างสำคัญ

วันที่ 12 พฤศจิกายน 2562 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีการประชุมด้านบริหารครั้งแรก ภายหลังผู้ปฏิบัติหน้าที่ กสม. เป็นการชั่วคราวได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 โดยมีนายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุภา จันท์ดียิ่ง นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นายสมณ พรหมรส นางสาวอารีวรรณ จตุทอง นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมประชุม ในการนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องสำคัญที่ค้างอยู่ อาทิ การจัดทำร่างรายงานคู่ขนานของอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ การพิจารณาให้รางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี 2562 และการขับเคลื่อนงานผ่านกลไกศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้ง 6 ภูมิภาค

ประธาน กสม. รับเรื่องร้องเรียนกรณีโครงการจะบะเมืองดับแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2562 นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รับเรื่องร้องเรียนจากผู้แทนเครือข่ายคนสงขลาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กรณีขอให้ตรวจสอบโครงการจะบะเมืองดับแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต ของศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สวีเดน

ถูกจัดให้เป็นประเทศที่ปลอดภัยที่สุด สำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

พฤศจิกายน 2562 สำนักวิจัย Asher & Lyric เปิดเผยแพร่ผลการจัดทำ LGBT Travel Index โดยศึกษาสิทธิและข้อกฎหมายของประเทศที่มีคนเดินทางไปเยือนมากที่สุดจำนวน 150 ประเทศ และจัดอันดับความปลอดภัยตั้งแต่ระดับ A (ปลอดภัยที่สุด) ไปจนถึงระดับ F (อันตรายที่สุด)

การจัดอันดับพิจารณาจากประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ (1) กฎหมายที่รองรับการแต่งงานในเพศเดียวกัน (2) กฎหมายคุ้มครองแรงงานเรื่องเพศวิถีและเพศสภาพ (3) กฎหมายที่คุ้มครองเรื่องการดูหมิ่นเหยียดหยาม (4) อัตราการเกิดความรุนแรงต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศ (5) ความสามารถในการรับเลี้ยงบุตร (6) การอยู่อาศัยได้อย่างสุขสบายสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ (7) ข้อห้ามทางกฎหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเพศเดียวกัน และ (8) กฎหมายด้านศีลธรรมหรือการโฆษณาชวนเชื่อที่ต่อต้านการรักเพศเดียวกัน

โดยประเทศที่มีความปลอดภัยมากที่สุดในระดับ A ได้แก่ สวีเดน แคนาดา นอร์เวย์ โปรตุเกส และเบลเยียมตามลำดับ เนื่องจากมีกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของผู้มี

ความหลากหลายทางเพศอย่างครอบคลุม ส่วนประเทศที่อันตรายที่สุดในระดับ F มีอยู่กว่า 44 ประเทศ อันดับต้นๆ เป็นประเทศที่ใช้กฎหมายซารีอะห์ (ประมวลกฎหมายที่มาจากคำสอนและหลักนิติศาสตร์พื้นฐานของศาสนาอิสลาม ครอบคลุมการดำเนินชีวิตของประชาชน การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ไปจนถึงความสัมพันธ์ในครอบครัว) เช่น โนจีเรีย กатарี เยเมน ซาอุดีอาระเบีย แทนซาเนีย ซึ่งคนรักเพศเดียวกันในประเทศเหล่านี้มีโทษสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต

ที่มา: The Momentum, asherfergusson.com/lgbtq-travel-safety/

กรุณาส่ง

รัฐสิริ รักสิริ ไร้สงฆ์มิสสิริ

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

ชะมาย

อ. หุ้งสูง

จ. นครศรีธรรมราช

80110

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ 9/2552
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

อ่านคู่มือธงสีธงฉบับออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

จัดทำเผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับชมองสิทธิฯ พรี! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 6 และ 7 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3932, 0 2141 3920 โทรสาร 0 2143 9575

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์